

Пятроўская Т. А., настаўнік пачатковых класаў Ліпскага навучальна-педагагічнага комплексу дзіцячы сад – сярэдняй школы Нясвіжскага раёна Мінскай вобласці

Пісьмовае адніманне віду 45–23

Матэматыка. II клас

Мэта: пазнаёміць з пісьмовым прыёмам аднімання двухзначных лікаў без пераходу праз разрад (выпадкі віду 45–23).

Задачы:

- адпрацоўваць уменне запісваць і рашаць лікавыя выразы ў слупок, выкарыстоўваючы алгарытм аднімання двухзначных лікаў;
- замацоўваць навыкі пісьмовага складання;
- удасканалваць уменне знаходзіць перыметр многавугольніка, уменне рашаць задачы і выразы;
- развіваць увагу і лагічнае мысленне;
- выходзіць камунікатыўныя адносіны паміж вучнямі, пачуццё супрацоўніцтва;
- выходзіць пачуццё прыгожага, любоў да роднага краю, да сваёй малой радзімы.

Абсталяванне: вучэбны дапаможнік «Матэматыка» для II класа (Г. Л. Мураўёвай, М. А. Урбан); інтэрактыўны трэнажор «Пісьмовае складанне і адніманне двухзначных лікаў»; бэйджыкі з прозвішчамі і імёнамі дзяцей; папка, канверты з заданнямі; выявы кветак і раслін для альпійскай горкі.

I. Арганізацыйны этап.

— Мы жывём у прыгожай вёсцы з незвычайнай назвай — Высокая Ліпа. Мы любім яе і хочам, каб яна з кожным днём прыгажэла. Што мы можам для гэтага зрабіць? Пакуль што няма.

— Я вельмі хачу, каб наша невялічкая вёсачка пераўтварылася ў вёску будучага. Як можна гэтага дасягнуць?

— Прапаную адкрыць у нашым класе студыю ландшафтнага дызайна.

— Што такое ландшафтны дызайн?

— Галоўная задача ландшафтнага дызайна — стварэнне гармоніі, прыгажосці ў спалучэнні са зручнасцю выкарыстання. Чым займаюцца супрацоўнікі студыі ландшафтнага дызайна?

— Ландшафтны дызайнер афармляе, упрыгожвае тэрыторыю з выкарыстаннем раслін. Я запрашаю ўсіх вас папрацаваць у гэтай студыі і ўжо сёння пачаць пераўтварэнне нашай вёскі.

— Магчыма, мы не вырашым глабальных праблем. Мы пачнём з малога і крок за крокам будзем ісці да будучыні.

II. Вуснае лічэнне.

— Перш чым прыняць вас на работу ў студыю, я павінна правесці з вамі гутарку. Правядзём яе ў выглядзе бліц-апытання.

— Як называюцца лікі пры складанні? (*Складаемыя, сума.*)

— Як называюцца лікі пры адніманні? (*Памяншаемае, аднімаемае, рознасць.*)

— Як даведацца, на колькі адзін лік большы ці меншы за другі? (*Ад большага ліку адняць меншы.*)

— Назавіце найменшы двухзначны лік. (*10.*)

— Назавіце найбольшы двухзначны лік. (*99.*)

— Прадстаўце лік 24 у выглядзе сумы разрадных складаемых. (*20 + 4.*)

— Што такое перыметр? (Сума даўжынь усіх старон *многовугольніка*.)

— Калі да ліку дадаць 0, то ... (гэты лік не зменіцца).

— Калі ад ліку адняць 0, то ... (гэты лік не зменіцца).

— Рознасць двух аднолькавых лікаў роўна ... (0).

— Колькі мінут у 1 г? (60 *мін.*)

— Колькі см у 1 дм? (10 *см.*)

— Колькі см у 1 м? (100 *см.*)

— Як запісваюцца лікі пры складанні ў слупок? (Дзясяткі пад *дзясяткамі*, адзінкі пад *адзінкамі*.)

— Вы прайшлі іспыт і прыняты на працу. З гэтай хвіліны ў нашым класе афіцыйна працуе студыя ландшафтнага дызайна «Верасок».

— Генеральным дырэктарам студыі я назначаю ... , яна будзе маім непасрэдным памочнікам. Я з'яўляюся прэзідэнтам дадзенай фірмы.

— На працягу ўрока дырэктар будзе сачыць за працай кожнага супрацоўніка. Зараз я ўручаю дырэктару пакет з дзелавымі паперамі на бліжэйшы перыяд часу.

— Будучыня нашай студыі дызайна, як і будучыня нашай вёскі, у многім будзе залежыць ад таго, як вы справіцеся з пастаўленымі задачамі. Сёння вам спатрэбяцца ўсе вашы веды, уменні і старанні.

III. Пастаноўка мэты ўрока.

— Праверым, ці ўмеце вы лічыць. Уменне лічыць — гэта вельмі важна. Асабліва, калі вы працуеце ў сур'ёзнай фірме.

— Паглядзіце на лікі на дошцы: 24, 33, 42, 81, 60. Як іх можна назваць адным словам? (*Двухзначныя.*)

— Назавіце лік, у якім 8 дзяс. 1 адз. (81), 4 дзяс. 2 адз. (42), 2 дзяс. 4 адз. (24), колькасць дзяс. і адз. аднолькавая (33), 6 дзяс. (60).

— Запішыце сённяяшнюю дату.

— Запішыце гэты рад лікаў.

— Запішыце ў сшыткі рад лікаў так, каб кожны лік быў на дзясятка меншы дадзеных лікаў.

— Прачытайце атрыманыя лікі. (14, 23, 32, 71, 50.)

— А зараз запішыце яшчэ адзін рад лікаў так, каб кожны лік быў на 1 адзінку меншы за лікі другога рада.

— Прачытайце атрыманыя лікі. (13, 22, 31, 70, 49.)

— Якім правілам вы карысталіся пры выкананні вылічэнняў?

— Як аднімалі дзясяткі? Адзінкі? (*Дзясяткі аднімалі ад дзясяткаў, адзінкі ад адзінак.*)

— Гэтыя вылічэнні мы выконвалі вусна. Як можна ўсё палічыць хутчэй і зручней? (*У слупок.*)

— Дык чаму мы будзем вучыцца сёння на ўроку? (*Выконваць пісьмовыя вылічэнні ў слупок.*)

IV. Работа над новым матэрыялам.

1. Тлумачэнне.

С. 68 (заданне ў рамцы).

— Як лягчэй рашыць гэты прыклад? (*У слупок.*)

— Як запісаць лікі? (*Дзясяткі пад дзясяткамі, адзінкі пад адзінкамі.*)

Састаўленне алгарытма.

Алгарытм аднімання

1. Пішам дзясяткі пад дзясяткамі, а адзінкі пад адзінкамі.
2. Аднімаем адзінкі. Пішам вынік пад адзінкамі.
3. Аднімаем дзясяткі. Пішам вынік пад дзясяткамі.
4. Чытаем адказ.

— Чым падобны алгарытм складання на алгарытм аднімання? (*Пішам дзясяткі пад дзясяткамі, а адзінкі пад адзінкамі.*)

— Чым яны адрозніваюцца? Якое слова мы замянілі? (*Слова «складваем» замянілі на слова «аднімаем».*)

2. Апрацоўка навыка.

С. 68, № 1.

— Дырэктар студыі, напраўце, калі ласка, свайго супрацоўніка да дошкі для рашэння прыкладаў.

— Усе астатнія запісваюць прыклады ў сшыткі.

— Як вы думаеце, што можна зрабіць, каб наша вёска стала прыгажэйшай? (*Пасадзіць кветкі.*)

— Давайце падлічым, колькі кветак нам трэба заказаць, каб пасадзіць іх на клумбах. (Вылічэнні ў слупок.)

Чырвоных прымул — 76, жоўтых — на 23 менш ($76 - 23 = 53$);

фіялетавых крокусаў — 89, белых — на 17 менш ($89 - 17 = 72$);

жоўтых нарцысаў — 45, белых — 32 ($45 + 32 = 77$);

чырвоных цюльпанаў — 34, жоўтых — 52 ($34 + 52 = 86$).

Фізкультхвілінка.

Увага! Зараз устаньце, дзеці.

Будзем крочыць па планеце.   (хадзьба на месцы)

Раз, два, тры, чатыры,

Крок за крокам па краіне.

Сонца грэе, прыпякае,   (рукі ўверх)

Лёгкі ветрык павявае,   (рукі на пояс)

Кветкі ціха нахіляе.   (нахілы ўбакі)

Вось дайшлі мы да крыніцы.   (прысесці)

Выпілі з яе вадзіцы. (устаць)
У небе птушак карагод, (прысесці)
І мы адправімся ў палёт. (устаць)

Управа, улева павярніся (павароты)
І сябрам сваім усміхніся¹.

V. Этап замацавання вывучанага.

1. Работа ў групах.

— Кветкі мы заказалі. Але ж каб іх пасадзіць, трэба разбіць клумбы.

Для гэтага неабходна вылічыць іх перыметр.

— Зараз дырэктар возьме ў папцы першы канверт і раздасць усім заданні.

Канверт № 1.

— На картках розныя многавугольнікі. Вылічыце іх перыметр.

— Памяняйцеся заданнямі і праверце, ці правільна выканана вылічэнне.

— На лінеечцы поспеху адзначце, на якім узроўні выканана заданне.

2. Работа над задачай.

— Паступіў яшчэ адзін заказ. Нас папрасілі спланаваць парк адпачынку ў нашай вёсцы.

— Перш чым размясціць там дзіцячыя пляцоўкі, зоны адпачынку, трэба высадзіць дрэвы.

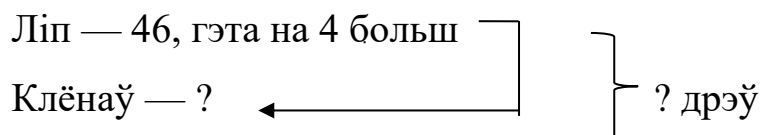
Задача

Патрэбна 46 таполяў, гэта на 4 больш, чым клёнаў. А ліп столькі, сколькі таполяў і клёнаў разам. Колькі ўсяго дрэў патрэбна?

---

¹Картотека физкультурминуток для начальных классов по различным предметам. — Режим доступа: <https://infourok.ru/kartoteka-fizminutok-dlya-nachalnih-klassov-po-razlichnim-predmetam-3287522.html>. — Дата доступа: 23.02.2022.

- Што вядома?
- Што трэба даведацца?
- Ці можам адразу адказаць на пытанне задачы? Чаму?
- У колькі дзеянняў задача?
- Давайце складзём кароткі запіс.

Задача

1) $46 - 4 = 42$ (кл.)

2) $46 + 42 = 88$ (др.)

Адказ: 88 дрэў.

— Адзначце на лінеечцы поспеху, як вы справіліся з задачай.

Фізкультхвілінка для вачэй.

— Знайдзіце вочкамі выявы дрэў, якія я буду называць.

— Таполя, клён, ліпа, бяроза.

3. Выпраўленне памылак.

— У **канверце № 2** справаздача з бухгалтэрыі. На жаль, бухгалтары дапусцілі памылкі ў сваіх вылічэннях. Праверце, калі ласка, справаздачы, пастаўце пад нізам свой подпіс, дырэктар фірмы збярэ дакументы назад у канверт і здасць на праверку мне.

+34	+42	+76	_98	_65	_74
<u>35</u>	<u>34</u>	<u>21</u>	<u>23</u>	<u>37</u>	<u>12</u>
57	79	84	53	92	83

Адначасова вучні па чарзе працуюць на інтэрактыўнай дошцы (трэнажор).

4. Тэставыя заданні.

— Наша студыя дызайна паспяхова працавала некаторы час. Зараз усе супрацоўнікі павінны прайсці атэстацыю, каб паказаць свой узровень прафесійнай прыгоднасці.

— Генеральны дырэктар возьме ў **канверце № 3** тэставыя заданні і раздасць іх усім супрацоўнікам.

Тэст

1. Які прыклад запісаны правільна?

а) $\frac{98}{35}$	б) $\frac{65}{34}$	в) $\frac{74}{51}$
$\frac{63}{23}$	$\frac{31}{23}$	$\frac{51}{23}$

2. Знайдзі прыклад з адказам 56

а) $88 - 32$

б) $47 + 11$

в) $35 - 21$

3. Перыметр — гэта...

а) сума даўжынь усіх старон многавугольніка

б) рознасць даўжынь усіх старон многавугольніка

4. Перыметр прамавугольніка са старанамі 6 см і 4 см роўны

а) 10 см

б) 20 см

в) 12 см

VI. Этап падвядзення вынікаў урока.

— Сёння мы з вамі паспрабавалі зрабіць нашу вёску крышачку прыгажэйшай, хаця яна і так у нас прыгожая.

— Вы старанна працавалі. Чаму вы сёння навучыліся? *(Аднімаць двухзначныя лікі ў слупок.)*

— Дасягнулі мы пастаўленай мэты?

— Што спадабалася вам на ўроку? Што выклікала найбольшыя цяжкасці?

— Зараз прапаную вам ацаніць сваю працу на ўроку з дапамогай лінеечкі поспеху.

VII. Этап рэфлексіі.

— Сёння вы паспрабавалі сябе ў ролі ландшафтных дызайнераў і ў вас гэта добра атрымалася. Нам засталася толькі ўпрыгожыць тэрыторыю каля нашай школы. Прапаную збудаваць тут альпійскую горку — кампазіцыю з розных раслін, кветак і каменя. Кожны з вас сам выбера і пасадзіць адну расліну. Чым лепшы ваш настрой, тым вышэй на горцы будуць расці вашы саджанцы.

VIII. Этап інфармавання пра дамашняе заданне.

Выканаць заданні № 1, 2 на с. 69.